

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Égés évre	10 kor.
Hegyedévre	3 .
Helyben házon kívül:	
Égés évre	20 kor.
Hegyedévre	5 .
Világke postán szállva:	
Égés évre	24 kor.
Hegyedévre	6 .

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
húsz utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszajáró
vagy megrendésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Helyes cím: Ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 25.

A magyar politika.

Gróf Tisza István a most már erősen hangoztatott feloszlatással, az országgyűlés feloszlatásával, alaposan elkésett.

Mindenki várta tőle, hogy a december hónapot, vagy legalább a Körber nyilatkozatára adott válaszát felhasználja a parlament feloszlatására és az új választások foganatosítására; e helyett azonban bevárta, míg a hivatalnokok részére jutott kegy pénz kiadására szorítják, míg Pitreich közös hadügyminiszter elmondja nyilatkozatát a hadseregről, melyben anynyi a humor, a tréfa, hogy szinte kacagásra kényszeríti a magyart, Derschatta a delegációban megnyilatkozik velünk szemben, Kaffau, Kramarz ugyancsak nekünk fordulnak stb. stb.

Az az előkelő idegen, aki a magyar közjogban kalandozik, megszólaltatta Pitreichot és ennek védelmére sietett gróf Tisza István a parlamentben.

Pitreich szava az volt, hogy a közös hadsereg sem nem német, sem nem magyar, sem nem lengyel, sem nem cseh, hanem közös.

És csodálatos! Ezt nem volapük nyelven mondta el, hanem németül, nem osztrák nyelven, mert ez nincsen, hanem németül, nem francia nyelven mondta el, hanem németül, nem latin nyelven mondta el, hanem németül.

Mintha csak azt állította volna fel tényleg:

— Uraim! most én beszélek, de tekintsek úgy, mintha nem volnék itt!

Avagy talán arra akart rámutatni, hogy a hadsereg nyelvének meghatározása felségjog lévén, a felségjognál fogva német az, de nem osztrák-német, hanem a monarchián kívül álló nagy nemzet nyelve.

Észre vette a nagy hibát a magyar miniszterelnök, javítottatott is rajta valamit, de bizony megmaradt az annak, ami volt, amint mondva volt.

Pitreich közös hadügyminiszter megnyilatkozása még azt sem mondta, hogy a hadsereg vezényleti nyelve azért német, mert az uralkodó család nyelve német, nem is mondhatta, mivel ezért meg a német császár, meg talán a magyar nemzet haragudott volna meg.

Mert való tény, hogy tulajdonképpen tudni sem lehet, hogy miért nem akarják a magyar nemzet erősödését előmozdítani amott Bécsben? hiszen a magyar össze van forrva az uralkodóházzal, a koronával; mi itt, a Duna-Tisza völgyében arra vagyunk utalva, hogy mint magyarok élünk; mi nem mutathatunk, mint Pitreich, egy nagy nemzetre, amelyhez csatlakoznunk lehet és kell, ha már magyarok nem lehetünk.

A magyar miniszterelnöknek nem az lett volna kötelessége, hogy pártfogásába vegye a közöshadügyminiszter súlyos tévedését, hanem az, hogy megmondja a magyar királynak:

— Felség! egy törhetlen hive van

trónodnak és háznak és ez a magyar nemzet!

E helyett reparáltatta e nyilatkozatot úgy, hogy rosszabb az, mint a nyilatkozat volt.

A chlopi hadparancs, bármennyire bántotta is a magyar nemzet törvényben gyökerező jogát, nem volt olyan különös, mint a Pitreich nyilatkozata.

És mi ezek után a irreperálhatlan sérelmek elkövetése után megyünk bele a választásba.

Mert hogy bele kell mennünk, azt gróf Tisza hirdeti, de bárki jöjjön utána, foganatosítja, mert a tények logikája megköveteli, megkövetelte előbb, azonban a miniszterelnök csak felgyülni hagyta a sérelmeket, de javítani, azokat orvosolni képtelen volt.

Mintha a Körbernek odavágott erős kifejezés átokként nehezédnek minden cselekedetére. Hiszen a Körberéhez hasonló nyilatkozatok azután is történtek, ezeket azonban a mi magyar miniszterelnökünk megtorolni képtelen volt.

A magyar haza minden fia tudja már, hogy jogainkat amott Bécsben elkonfiskálni, megsemmisíteni szeretnék és hogy erre törekednek is és teszik ezt akkor, amikor a kontinensen, amott távol keleten, Ázsiában, emitt a beteg török birodalomban, a Balkánon, erős puszkaporszag érzik, mintha a magyar nemzetet, ezt az erős államfentartó erőt, ezt az erősen konzervatív népet el akarnák törölni a föld színéről.

Eddig még a Metternich politikája sem

A „TISZÁNTUL” TÁRCSÁJA.

Lourdesi emlékek és tanulságok.

Irta és a kolozsvári Szent Antal gyermekmenedékház javára tartott estélyen a kolozsvári r. kath. főgymnasium dísztermében 1904. jan. 15-én fölolvasta:

Dr. Nemethy Gyula.

A keresztény hitélet világában a nemrég fölvirradt 1904-ik esztendőnek elsőrangú jelentősége van. December 8-án lesz félszázada, 50 éve, hogy dicső emlékű IX. Pius pápa a vatikáni bazilika fehér márványívei alatt hitágazatnak mondotta ki, amit a keresztény világ századok óta szívvel lélekkel vallott: Istenanyjának, Máriának az eredendő bűn szennyétől való teljes tisztaságát; a szeplőtelen fogantatást. A keresztény világ gyermeki szívének hódolatát a Szeplőtelen Szűz az anyai kegyelmek hatalmas áradatával viszonzta. Alig négy évvel később, a Pyrénék alján, két nagy katolikus ország határán a massabiellei szikla öblében ártatlan gyermeknek megjelenvén,

nemcsak szóval erősítette meg a kereszténység atyjának ünnepélyes hitvallását, de megnyitotta egy rózsató alján fakadt tiszta forrás viz látható jelével és eszközével a testi és lelki gyógyulások szakadatlan sorát, a bámulatos csodák, a szeretet, az alázat, az irgalmasság, a bűnbánat, a hegyeket megmozdító hit világraszóló, világra széjjelragyogó tűzhegyévé téve a Gave hájos völgyének sziklabarlangját. Valóban, hölgyeim és uraim, a szeplőtelen fogantatás félszázadának legfontosabb, a keresztény hitéletet legmélyebben érintő eseménye kétségkívül Lourdes, ez a csudaváros, Darwin és Spencer Herbert századában a csodák színhelye: mely egy tudatlan, de tisztalelkű pásztorleányka szavára elrejtett zugból a századvég legemlegettebb városává emelkedett, melynek nyári forgalma a világvárosokéval vetekedik s melynek nevét ismerik a föld kerekén mindenütt, sokszor ott is, ahol London, Páris, vagy New-York ismeretlen szavak.

Szárnyaljunk el mi is lélekben, a kereszt-

tény képzelet szárnyain a mai estén a Gave mellé; hiszen annak a kedves szentnek, kinek neve alatt működik e jótékony egylet, Szent Antalnak legdicsőbb kiváltsága is hasonlít a Szeplőtelen Szűzéhez; valamint egykor e szeplőtelen Szűz keblén nyugodott az isteni kised, ugy Pádúai Szent Antalnak is gyermekalakban jelent meg, gyermekalakban nyugodott karjai között; és valamint ez egylet célja az irgalmasság, a felebaráti szeretet keresztény gyakorlása, ugy Lourdes is, ha csudás fényében tekintjük, a testi lelki gyógyulások, a vigasztalások, az újjáéledő hit, a feltámadt reménység, tiszta szeretet tanyája; új trónja annak, kit így köszöntünk:

Irgalmasságnak szent anyja,
Egeknek megnyílt kapuja . . .

Esőre hajló, borongó nap volt 1900 jul. 19-ike, midőn két kedves kollégámmal Bordeaux felől, az atlanti óceán mellől Lourdesnak elindultunk. Az immár fenyőkkel beülte-

12 havi részletfizetés mellett
létesít villamos bevezetéseket csillárokkal
együtt az

Elektrotechnikai vállalat

Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 11. (Füchsi-ház.)

Telefonszám: 509.

ment, pedig annak vége felé az európai szárazföld épen így forrongott.

És a magyar kormány bele visz bennünket olyan választásba, mely által sanctionálni akarja Bécs törekvéseit és amely választás nem fog, nem lehet a nemzet szabad gondolkodásának és akaratának megnyilatkozása.

Ha őszintéknek kell lennünk, azok leszünk.

A budapesti kormány jelenlegi törekvései a nagy és erős szabadelvű pártot a politikai és erkölcsi csődbe hajtja bele.

Mert nincs széles e hazában magyar, aki a Bécsből juttatott sérelmek után őszintén támogasson olyan politikát, mely a kapott ütések még maga is szaporítja.

Ma, a magyar politikai élet vezetésére olyan egyén kell, akivel beszélni lehet, aki tudja is, érti is, hogy az arculütésekkel felbőszített magyarnak kiengesztelésre, megnyugtatásra van szüksége, a további ingerlés veszélyt rejt magában.

Sinopeus.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 25.

Várakozásteljesen kezdődik a hét, gróf Tisza nagyhete. Várakozásteljesen azért, mert a folyosón álldogáló néhány obstruktor ugyan hiába vár arra, hogy szembenézessen az erős kézzel.

Ot percz híján fél tizenegy s a teremben egy lélek sincs. Holló Lajos benéz a plüsfüggöny mögül, de hamar visszakapja a fejét, hogy aztán derült arccal újságolja elvbarátainak, hogy jól kezdődik a hét.

Az előjelek azonban csalhatnak is, ez a vihart megelőző csend is lehet.

*

tett, azelőtt csak falákkal járható homokpusztákon, a landes-okon keresztül roppant sebességgel vágatott vasparipánk s még így is estefelé járt az idő, midőn a Pyrénék hatalmas gerincze feltűnt, s egészen sötét lett, mire vonatunk berobogott a lourdesi pályaudvar öblös üvegcsarnoka alá. A pályaház előtt még ilyenkor, zárandoklat idején kívül is nagyvárosi sürgős-forgás, omnibuszok, bérkocsik serege, lármája, villamos kocsik zúgó robogása, csöngetése, egyszóval mindaz, ami egy világváros vagy metropolis pályaházainál észlelhető. Mi a Grand Hotel de la Grotte kocsiján vonultunk be, három négy emeletes házakkal szegett utcán át Lourdes városába.

Pompás, elegáns fogadóba kerültünk, mely egy gondosan ápolt kert közepén emelkedő épületcsoporthoz állott. Amint erkélyére kiléptem, jobbra tőlem, közvetlenül közelben, Lourdesnak a középkorban némi szerepet játszott várát láttam zordonan magaslani egy kisebb, sziklás hegyen, balra az utcán túl a Pyrénék 2000 métert meghaladó láncolata; előttünk a tiszta zöldes színű Gave zúgott, tá-

Háromnegyed tizenegykor kezdte meg a csilingelést Perczel elnök, mire lassan megteltek a padok.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a Ház Heltai Ferencnek február végéig szabadságot adott. Ezután áttértek

az ujoncjavaslat

folytatólagos tárgyalására.

Molnár János szólalt föl először. Indokolja felszólalásának szükségességét. Annak daczára, hogy törvényben van biztosítva Magyarország önállósága, annak daczára, hogy ugyancsak törvény intézkedik arról, hogy a hadsereg nem közös, nem egységes, Ausztriában mégis folyton kétségbevonják állami önállóságunkat, folyton a Gesamtmonarchia hóbortja jár a fejekben.

Rátér ezután az ugynevezett engedményekre. Leigázott népeknek szoktak engedményeket adni, nem pedig szabad, független országnak. Miért ütnek tehát olyan nagy zajt ezekkel a morzsákkal, mikor még ezeknek a megvalósítása is nehézségekbe ütközik. Pitreich kimondta a »niemals« szót. Tisza nemcsak, hogy nem utasította vissza ezt az újabb sérelmet, de még védte és fedezte is a hadügyminisztert. Miért kéri tehát Tisza, hogy adjanak neki módot arra, hogy megmutassa, hogy mit tud? Minek ez? O és pártja nem hajlandó neki ezt az alkalmat megadni, hanem közdeni fognak mindaddig, míg a 67-es törvényben lefektetett jogokat osztrák részről kétségbevonják. (Helyeslés a baloldalon). Arra a kérdésre, vajon elfogadják-e a törvényjavaslatot, azt feleli, hogy: niemals. (Elénk helyeslés a baloldalon.)

Ezután Bedőházy János beszél. Indokolja, hogy miért lépett ismét a küzdők sorába. Mindent elhisznek az emberről, csak azt nem, hogy valaki a meggyőződését követhesse. Meggyanúsították sok oldalról, ő azonban tisztá lelkismerettel szilárdan áll álláspontján, a függetlenségi és 48-as eszmék iránt való lelkesedése nemcsak, hogy nem hagyott alább, sőt ellenkezőleg, erősödött, mert hiszen mindig azt tartotta, azt tartja ma is, hogy csak a függetlenségi politika folytatásával lehet a magyar nemzeti államot kiépíteni. A függetlenségi és 48-as párikörből való kilépése csak a taktika kezdése.

Midőn a függetlenségi párt többsége a harcot alkalmasabb időre halasztotta, az a felfo-

gás is felszínre jutott, hogy hiszen ez a párt nem harcolhat a 67-es törvényben letett magyar hadseregért, hiszen ez az önálló magyar hadsereg fölállítását írta zászlajára. Ez is csak taktika kérdése. De elfelejtette, hogy ha a 67-es törvények végrehajtását kicsikarjuk, egy lépéssel közelebb jutunk a célunkhoz. Kilépésének közvetlen oka Pitreich nyilatkozata volt, melyet volt pártja némán tűrt. A mai alkotmányos élet csak egy czélnak, egy akaratnak szolgáltatásban áll, ami ennek intenczióival ellenkezik, annak pusztulni kell.

Az obstrukciót rendes parlamenti viszonyok között nem tartja helyesnek, mint fejeztet azonban a hatalommal szemben föltétlenül jogosnak ismeri el, mert hisz másképpen nem is lehet azzal szemben védekezni. Az ujonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslat ellen tartott beszédéből részleteket olvas föl annak bizonyítására, hogy ez a harc nem a gróf Tisza személye ellen folyik, hanem hogy ez csak az akkor megkezdett harc folytatása, ennek oka csak a mai áldatlan helyzet.

Azzal gyanúsítja a tovább küzdőket, hogy gróf Apponyi Albertnek leszerelték volna. Összehasonlítja gróf Apponyit, annak multját képességeit a miniszterelnökökével s arra a konkluzióra jut, hogy sokkal több joggal lehetett volna Apponyinak leszerelni, mint Tiszának, hiszen tőle inkább lehetett volna reményleni, hogy a programját megvalósítja.

Lukács Gyula: Hiszen nem adok Tiszának időt és alkalmat, hogy ígéreteit beváltsa. (Ellemlendások balról.)

Holló Lajos: Csak nem eresztjük ki a kelepceből, így kényszerhelyzetben van. (Ugy van! Ugy van! balról.)

Bedőházy János: Ujra ismétlem, hogy gr. Apponyi Albert iránt több bizalommal viseltetem, annak daczára, hogy azt állítják róla, hogy klerikális, én pedig kálvinista vagyok. Szégyen, hogy a vallást pártpolitikai ezélokra aknázzák ki. Nem tudja belátni, hogy miért kellene a kálvinistáknak Tiszát csak azért támogatni, mert ő is kálvinista.

A kálvinistának már a vallásos meggyőződésénél fogva is szabadelvűnek kell lennie. Ő is az, ha nem is tartozik a szabadelvűpárt kötelékébe. Valamikor tagja akart lenni, de Széll Kálmán kiábrándította. Kolozsvárt volt valaha egy futó bolond, úgy hitták, hogy Bo-

volabb egy remek szobrokkal ékes park v. esplanade terült el, melynek végén a szent olvasó kupolás temploma, e fölött a fehér karcu bazilika ragyogott a massabiellei sziklán, vilámos lángok tündöklő fényében, míg a Gave zúgása összevegyült a szentségimádásra összegyűlt ájtatos sereg imájával; fel-felharsanó énekével...

Lourdes egy istenáldotta paradicsomi szépségű völgyben fekszik, melyet közepén a Gave szel ketté, s köröskörül, északnak alacsonyabb szelidebb hegyek, délnek a Pyrénék hótól csilámló ormu hegyóriásai határolnak. E remek vidék földrajzi jellege, flórája szubalpin, levegője, vize üde, friss nyáron is, de mindez nem emelhetne volna ki az öt-hatezer lakossal bírt városkát az ismeretlenség homályából, nem tehetné volna a földkerekség legjobban emlegetett pontjává, a keresztény szív vágyódásának gyakran egy életen át epedve óhajtott célpontjává.*

* Remekül írja le a négy éve elhunyt Lasserre Henrik Lourdes bájós vidékét V. ö. Franciaország lourdesi kegyhelye. Írta Lasserre H. f. Fala Ferenc János. Budapest 1873.

A természet és művészet s e kettő lépcsőjén át a vallás, az áhitat összhangja, harmóniája az, mely Lourdest páratlan helyre teszi az egész földkerekségén. Nullus in orbe beus sanctior. Ez a harmónia nem földi; a szférák, az angyalok, a menny zenéje, Isten városának, a mennyei Jeruzsálemnek dallama ez, égi dallam, melynek első akkordja az egék királynőjének tiszta ajkairól röppent egy ártatlan pásztor leány tisztaságos füleibe: *Je suis l'immaculée conception, én vagyok a szep-öltelen fogantatás.* Az az ártatlan pásztorleányka, ki az isteni kegyelem különös ihlete nélkül meg se érthette volna a mélytértemű szavakat, harsonájává lőn ez égi dallamnak, mely azóta eljutott a forró délre, rideg északra, a hová napfény sugarát lövelli a földkerekség minden tájékára...

Egy kedves francia író Louis Colin könyvet írt, *Le parfum de Lourdes, Lourdes illata* címmel,* az 1881-iki magyar zárandoklat lángelkű vezére és szónoka Nogáll János püspök is az áhitat, a kegyelmek illatáról szóno-

* Le parfum de Lourdes, Récits et souvenirs Paris 1894.

12 havi részletfizetés mellett

létesít

villamos bevezetéseket csillárokkal együtt

Ifj. Stern Sándor

elektrotechnikai vállalata

Budapest, Lipót-körút 20. Nagyvárad, „Royal“ mellett.

lond Samu. Ennek az volt a szokása, hogy mindent, a mit kapott, ruhát, cipőt, kalapot, kenyeret egy pirczelyukba dobta azzal, hogy: »Csuka legyen belőle«. Széll Kálmán is — applikálja a mesét a szónok — akárkit talált, merkantilistát, agráriust, ó-liberálist, vagy nemzeti pártit mindenkiket csak belőköt a Lloyd-klub ajtaján azzal, hogy »Csuka legyen belőle«. O perc szünetet kér, amit az előző meg is ad.

Az ülés folyik.

Ököljog a Házban.

— A válság. —

Hírek keringenek, hogy gróf Tisza Istvának megvan a maga terve az obstrukció megtörésére és hogy ezekre megvan a királyi felhatalmazás is. Mielőtt a dolog érdemébe bocsátkoznánk, helyre kell igazítaniuk ennek a hírnök egy tévedését. Teljesen biztos és minden kétséget kizáró forrásból tudjuk, hogy a miniszterelnöknek még semmiféle legfelsőbb felhatalmazása nincsen; ezt csak legközelebbi bécsi utja alatt akarja kikérni.

Most pedig térjünk át magukra a tervekre és azok következményeire:

A miniszterelnök a jövő hét derekán — ha az obstrukció addig meg nem szűnik — a folyó vita megszakításával a legrövidebb úton be akarja hozni a klotürt. Az illető indítvány napirendindítvány lesz, mely úgy fog szólni, hogy mondja ki a Ház, hogy bármely tárgynál három szónok meghallgatása után a vita végét lehessen indítványozni és efelett azonnal, vita nélkül és egyszeri fállással szavaznak.

Ez az intézkedés egy ülészakra szól és nem szolgálhat precedensül a klotür általános és végleges behozatalára.

A Házat addig szét nem eresztik, míg ezt az indítványt meg nem szavazzák. Mihelyt ezt kieresztik, bezárják az ülészakot és harmadnapra megnyitják az új ülészakot, melynek most már a klotür segítségével gyors egymásutánban el kell intéznie a katonai javaslatokat, indemóit, költségvetést, vámtarifát, kiegyezést stb. és még néhány javaslatot, melyet csak ezután szándékoznak benyújtani. Az ezután benyújtandó javaslatok között a végleges véderő-javaslat nincsen.

Mindezeket április 15-éig el kell végezni; azután jönne a házfelosztás és májusban új választások.

A miniszterelnök egyrészt azt hiszi, hogy ezekhez a javaslatokhoz könnyen kinyeri a korona előleges jóváhagyását, másrészt, hogy a Kossuth-párt azon ígéret ellenében, hogy a klotür tartama alatt a végleges véderő-javaslat nem kerül napirendre és hogy a Ház kimondja, hogy a kivételes intézkedés érvényessége a legközelebbi ülésszak végével megszűnik, bele fog nyugodni a javasolt erőszakba.

Ebben a miniszterelnöki feltevésekben annyi a tévedés, mint a mennyi a feltevés maga. Az még lehetséges, hogy a korona megengedje holmi rendkívüli eszköz alkalmazásában, de semmiesetre sem ad még most felhatalmazást a Ház felosztatására.

B. K. levelezőnk, aki a bécsi viszonyoknak és terveknek a jobb ismerője, azt írja nekünk, hogy Tisza legújabb terveinek híre már Bécsbe is elérkezett és ott ezeket illetékes helyeken fölünyes mosolylyal fogadták. Bécsben Tiszáról az az általános nézet, melyet a N. F. Pr. ki is írt, hogy papirosbábu, melyet vasparral hintettek be. Ezt a képet az idézett lap udvari körökből vette. Levelezőnk szerint igaz, hogy Tisza ak Bécsben nem tűztek ki terminusokat, de ő maga ajánlott határnapokat. Előbb november közepére, majd február elsejére ígerte az ujonczokat. Most bizonyára újabb határidőt fog bejelenteni, de ezt Bécsben már nem fogják komolyan venni, hanem meg fogják hagyni Tiszának, hogy fejezza be a delegáció munkáját, aztán — mehet. Hozhat Bécsből bármiféle felhatalmazást, mégis bukott ember, tekintet nélkül az eredményre, melyet esetleg az új felhatalmazással elér. Február első fele tehát nem annyira kibontakozást, mint kormányválságot fog hozni. Bécsben már az utód személyével is foglalkoznak; három jelöltjük is van: Gróf Khuen-Héderváry Károly, Széll Kálmán és gróf Andrássy Gyula.

Tisza második tévedése, hogy a Kossuth-párt, vagy a Ház bármelyik ellenzéki pártja akárminő feltételek és kikötések mellett hajlandó volna a klotürnek csak ideiglenes behozatalába is belenyugodni. Mihelyt bizonyossá válik, hogy Tisza a klotürindítványt: tónyleg beteszti, nemcsak az egész függetlenségi és néppárti tábort, hanem Apponyiékát és a kormánypárt egy részét is szemben fogja magával találni és a tervezett hosszú ülés végén bátran leszavazásra számíthat. Szóval: a késő felbuzdulásnak semmi célja; Tisza ur fenn vagy lent, de bukik és vele együtt eltemetődik az a hit, hogy ő providenciálé, erős kezű államférfi volna. Kistűt, hogy csakugyan üres bábu, ki a hatalommal nem tud bánni és ve-

zető szerepre nem való. Hiába minden erőlködés, a stella romana csakhamar le fog tűnni a magyar politikai égboltozatról.

Katholikus Szabad Liceum.

Ismét kicsinek bizonyult a főgimnázium díszterme a Kath. Szabad Liceum előadása számára. Zsúfolóság megtelt a hatalmas terem a legelőkelőbb közönséggel, a minő a Kath. Szabad Liceum előadásait állandóan látogatni szokta. Lelekedéssel, büszke önértelélt láttuk ezt az impozáns közönséget, legszebb bizonyítékát annak az üdvös hatásnak, a melyet a Kath. Szabad Liceum gyakorol. Szép hivatása van ez intézménynek s ezt a szép hivatást teljesen betölti.

A matiné első szereplője Kozáry Gyula honvéddadapródiáskolai hittanár volt, a ki a boldogságról tartott előadást. A felolvasás nagy terjedelmű dicsőre mindvégig lekötötte a közönség érdeklődését, mert hiszen van-e vonzóbb téma, mint a boldogság? Ezt a vonzó témát Kozáry költői, színes irálylyal dolgozta fel s úgy mutatta ki, hogy boldogságot nem ad sem a tudomány, sem a művészet, sem a munka, hanem egyedül a hit, mert csak ez ad az embernek harmonikus, megnyugtató világnézetet. Az előadást legközelebb közöljük.

A komoly felolvasást követő tapsok egyszerre vidám kacajba veszttek. Ki okozta volna ezt más, mint Krasznay Andor, a Szigligetiszinház kitűnő komikus?

Egy monológot adott elő az ideges színészből, annyi ötlettel a szövegben s oly pazar humorról az előadásban, hogy a közönség csaknem folyton kaczagott. A szikrázó ötletek versenyeztek a komikus, pompás előadással és a versenyben a győztes mindenképpen Krasznay Andor lett, mert a monológok a szerzője is ő volt. Nem áruljuk el, mennyi a monológból az önletrajz és mennyi a fantázia, de az egészet vasárnapi számunk tárczarovatóban közölni fogjuk.

Bájos fiatal leányka lépett most az emelvényre: Plopu Lucia, dr. Plopu György kir. táblai bíró leánya. Székely XI. ábrándját ját-

kolt e szikla előtt, az áhitat illatáról, mely átlenget a csudás völgyet, a melyet mint egy nemesebb, tisztább mint a menyei élet levegőjét, szí mindenki magába, aki tiszta szándékkal közeledik e titokteljes grotta felé. A remek egyházi ének zsong itt fülünkbe:

Szűz liliomszál, melynek illata
Szétárad az egész világon,
Szálljon felém kegyelmed harmata
Előtted szívemet kitérom:
Órizz meg tisztaságom . . .

De ejtsünk néhány szót a három templomról és a grottáról. A bazilika a hetvenes évek második felében épült, közvetlen a megjelenés sziklája fölött, egy kis alsó templommal vagy kriptával, mely utóbbiban egész nap villámos lángok égnek. A bazilika, mely rangban egyenlő a keresztény világ legfőbb templomaival, a XIII. század francia csucsives stílusában épült egy hajóval, de három oldalról kápolnákkal körülvéve, a szentélynél tehát sugározó kápolnákkal chapelles rajonnantes. A tiszta fehér kőből rakott templomnak egy sugár tornya van a homlokzaton, melynek csucsán közvetlenül az aranykereszt alatt villámos lángkoszoru ragyog messze az éjszakába.

A belsőt sem leírni kell, hanem látni. A gyönyörű boltozatról a világ összes nemzeti-

nek remeknél-remekébb, egymással irigység nélkül vetélkedő zászlai függenek alá, melyek nem a mult hamvadó dicsőségének emlékei, mint Napoleon zászlai a Dome des Invalides kupolája alatt; nem egy porrá lett tetem tehetetlen őrizői, mint a korzikai nagy mézárló császár megtépett diadaljelei; melyekhez nem a kiontott vér átkával terhelt győzelmek emléke tapad, hanem melyeknek szárnya a Szep-lőtelen Szűz által csudás bőkezűséggel osztogatott kegyelmek nyomán szövedött, az áhitat, hála, a szent öröm, bünbánat, a megtisztulás szálaiból keresztény szívek műhelyében . . .

De ha lélekemelő a bazilika boltozatának díszje a falak ékessége nem kevésbé az; ahol a remek ablakfestmények izzó színei nem ragyognak, ott a fogadalmi ajándékokból összerakott mozaikkép rajzai gyönyörködtetik a szemlélőt. Ami arany, ezüst, gyémánt vagy más drágakő ajándékot kapott a lourdesi Szűz hálás gyermekeitől, csudásan meggyógyult tisztelől, mind ott ragyog a templom falain oly harmóniában, mintha egyszerre gyűltek, kerültek volna ide. Ami hely pedig ez ajándékoktól pusztán maradt, a fal alsó részén, a folyosókban, a kriptában. azt márványtáblák borítják tele hála-fóliákkal. Lapidés clamant a kövek kiáltanak itt!

Ez a bazilika a nyolczvanas évek elején

már szűknek bizonyult isteni tiszteletek tartására. 2000 embernél nem fogad be többet, pedig itt egyszerre 60—70,000 ember is tolong. Az egész évi idegentorgalom százazrekre rug. Azt tették tehát, hogy a bazilika elé, az ez előtt épített nagy lépcső helyébe új templomot építettek, melynek kupolája a bazilika főkapujának aljájáig ér, s melyet köralakjához képest a bazilika két hatalmas kocsii felhajtója és lépcsőzete két kar módjára ölel át, úgy hogy az új templom úgy tűnik fel, mint a bazilika feljáró lépcsőzetének egy része. E feljáróval és templommal a bazilika az esplanade felől nézve remek összképet ad, oly harmóniában, mintha kezdettől fogva építették volna össze a két templomot.

A két feljáró közé épített ez új templom a szent olvasó vagy rózsafüzér temploma, église du rosaire. Minthogy egy részét képezi a feljárónak, az alsó templom a könnyed csucsives stílus helyett a tömegesebb román izlés tornáiban épült. A templom belseje három kamrára oszlik a szent olvasó három főrésze az örvendetes, a fájdalmas és a dicsőséges olvasó szerint; és valamint egy-egy része öt kápolnával ékeskedik, úgy hogy az egész olvasó mind a 15 hittitkának külön kápolnája van . . .

A templom kapuzata fölött fehér márványból gyönyörű dombormű ékeskedik életnagyságot meghaladó alakokkal: a Szent Szűz a

szotta el zongorán úgy, hogy arról a zeneértők is a legnagyobb elragadtatással szóltsk. Olyan biztonsággal játszott, mintha bizony nem is ez lett volna első nyilvános fellépése. Technikája biztos, iskolája tökéletes (d cséretére válik mesterének, *Imrik* Kornéliának), előadása, a darabon átvezetett zenei fel fogása és érzéke bensőséges, magyaros. A nyújtott műveléssel igaz hálára kötelezte a közönséget, mely színni nem akaró tapsokkal jutalmazta a kitűnő játékot. A bájos kis művésznőt a figyelmes rendezőség remek csokorral lepte meg.

Utolsó pont, a matiné csattanója dr. *Szolnok* Jenő szavalata volt. Abrányi Emilaek „Mi a haza?” cz. költeményét szavalta el. A vers ismeretes, de újjá tette dr. *Szolnok* azzal a lángoló hévvel, hatalmas erővel, a melylyel előadta. A minden tekintetben fényesen sikerült matinének méltó záróakkordja volt ez a komoly, megkapó szavaltat.

Az óriási, mintegy 600 főnyi közönségnek egy csekély töredékét következőkben sikerült összejegyeznünk:

Urhölgyek: Dr. Agoston Péterné, Beszedits Ilonka, Beczkay Lajosné, Bozóky Béláné, Bozóky Nóra, Baróthy Sándorné, Batig Ferencné, Bérczi Jánosné, Bérczi nővérek, Böszörményi Gézáné, Böszörményi Tilduska, özv. Brányi Gézáné, Brányi Gizike és Boske, Bolemann Sárka, Balázsovits Jenőné, Bócz Ilonka és Ela, Csepkes Sándorné, Dús Piroska, Dús Lászlóné, Darvassy Lajosné, Darvassy Margit, özv. F. hér Jánosné, Farkas Etelka, özv. Grunwald Henrikné, Gyalokay Imréné, özv. Gyalokay Antalné, Grósz Erzsike, Mariska és Málka, Herkner Péterné, Herkner Elvira és Szidike, dr. Hoványi Gyuláné, dr. Imrik Péterné, Imrik Márta és Bella, Imrik Kornélia és Lujza, Justh Károlyné, Jelentsik Istvánné, Jelentsik Margit, Jerzsák Mária, Kappel Györgyné, Kappel Lottika, Kovács Mihályné, Kiss Elekne, dr. Kiss Döméné, Kaczián Károlyné, Kaczián Ilonka, Kuscacek Margit, özv. Kutka Gézáné, Kutka Bella, Kreszta Józsefné, Kreszta Ilonka, Mayor Miklósné, Mayor Muczike, Margitai Genka, Medvigy Mihályné, dr. Molnár Imréné, Molnár Jolánka, Mayr Sándorné, Molnár Lajosné, Makkay nővérek, Nizalovszky Endréné, Nadányi Jenőné, Nesztor Józsefné, Nagy Gézáné, Nadányi Margit, Ilonka és Rózsika, Olasz Akosné, Pekanovits Imréné, Pekanovits Margit, dr. Plopu Györgyné, Plopu Lucia és Délia, Patzkó Aladárné, özv. Péterffy Istvánné, dr.

kisded Jézust ölében tartva ül, s az előtte térdeplő szent Domokosnak olvasót nyújt át, katonájának lelki fegyverzetül, félkör alakú mezőben pompázó gyönyörű dombormű fölött a következő fölirat ragyog aranyban:

Ego, quasi rosa plantata iuxta rinos aquarum fructificavi.

En mint a vizek patakjai mellé ültetett rózsza meghoztam gyümölcsömet.

A szentírás ez idézete remekül illik e helyhez, hol Mária *rózsát* mellől fakasztott éltető gyógyító vizet, . . . a szent olvasóhoz, melynek latin neve *rosarium*, (rózsafüzér), . . . végre Máriához, ki maga a titkosértelmű *rózsza*, rosa mystica, melynek illata szétárad az egész világon . . .

Megállunk az esplanade-on, szemben velünk a két remek templom, mintha csak egymás fölött emelkednék; alant az olvasó temploma, a kettős följáróval, fönt a bazilika melynek tejfehér tornya csudaszépen húzódik a tiszta ég mély azurjába. Ez az alsó templom mintha csak a szent olvasó titkain elmerengő áhitat volna; a két feljáró, mintha csak szárnyai lennének az áhitatnak, melyek föl emelnek bennünket a Szent Szűz dicsőségének csarnokába!

(Vége köv.)

Papp Oszkárné, Papp Ella, Popovits Györgyné, Popovits Ilonka, özv. Ritoók Gézané, Rozslay nővérek, dr. Szolcsányi Hugóné, özv. Szkalák Józsefné, Szentléleki Kálmánné, Szentléleky Lajosné, Szentléleky Jolánka, Schwarcz Gézané, Száhlender Károlyné, Südy Borbála, Szarill Ferenczné, Székely Irma és Aranka, Ságly Teréz, Stark Róza, Szabó Ilona, Sebessy Lajosné, Sebessy Erzsike, özv. Stettner Jánosné, Szathmáry Király Andoré, Szondi Vilmosné, Szondi Erzsike, özv. Szlafkay Demeterné, Szlafkay Jozefa, Tátray Kálmánné, dr. Tóth Mihályné, Tóth Euska, Tóth Zsigmondné, Tarr Klamentin, özv. Tutsek Ferenczné, Urbán Adolfné, özv. Vidovich Bonaventuráné, Vucskics Julia, Vinkler Lajosné.

Uruk: Medvigy Mihály, Dr. Plopu György, Grócz Béla, Fetser Antal, Mangra Vazul, Novotny S. Alfonz, Dr. Hoványi Gyula, Dús László Böszörményi Géza, Dr. Imrik Gasztáv, Szarill Ferencz, Németh István, Ságly Sándor, Balázsovich Jenő, Vinkler Lajos, Philippovich Ornaay, Dr. Kiss Dóme, Molnár Ernő, Mayor Miklós alezredes, Szmetka Odón, Vidovich Béla, dr. Agoston Péter, Peszky Ferencz, Balázsovits Endre, Pallay Lajos, dr. Nagy Géza, Palotás Fausztin, Kertész Miksa, Zsáik Imre, Schwarcz Géza, dr. Urbán Adolf, Kappel György, Darvassy Lajos, dr. Hoványi Géza, Nizalovszky Endre, Cseresnyés Albert, dr. Szolcsányi Hugó stb.

A Katolikus Szabad Liceum legközelebbi matinéját febr. 2-án tartja, a mikor dr. *Vucskics* Gyula és dr. *Kovács* S. János fognak igen érdekes felolvasásokat tartani. A matinén a művészi elemet egy női terczett és *Timon* Belának *Kurzmann* Jenő zongorakisérével hegedűn előadott magyar dalai fogják képviselni.

Egy áldásos egyesület beszámolója.

— A Szent Lászlórol nevezett koldusápoló intézet és gyermek-menedékház közgyűlése. —

A szegényűy nagy kérdésének a megoldása már régeen foglalkoztatja a város ügyeinek intézőit. Keresik a módokat, hogy a mind jobban terjedő pauperizmus keserveit enyhítsék. Azonban minden ilyen dolgot éppen a hatóságoknak legnehezebb megoldani, már a szervezetnél, a különböző nehézségek és formákhoz kötött eljárásnál fogva. Még társadalmi uton a legényesebb sikereket lehet elérni a szegényűy terén is.

Nagyszerű és lelkesemelő példát nyújt ennek igazolására a többi között a *Szent László* koldusápoló és gyermek-menedékely egyesület, amelynek működése ritkítja párját s eredményében, kihatásában nagyban közrehat a szegénység enyhítésére. Egyfelől az életharczában elesett szegény agognak enyhíti a nyomor és elhagyatottság keservét, másfelől szegény gyermekekkel feledteteti az árvaság szenvedéseit.

Csekély magból, különösen az egyházi férfiak bőkezűségéből, nőtt hatalmas, terebélyes *fává*, amelynek áldása kihat az egész városra.

A derék egyesület vasárnap tartotta évi közgyűlését, *Palotay* László pápai praelátus elnökelete alatt.

A közgyűlésen jelen voltak: Fetser Antal, Grócz Béla, Sal Ferencz, dr. Molnár Imre, dr. Hoványi Gyula, Kovács Béla, Novotny S. Alfonz, dr. Vucskics Gyula, dr. Hoványi Géza, Halász Gyula, Bereczky Géza.

Az elnök megválasztása után dr. *Molnár* Imre felolvasta *Baróthy* Sándor egyleti titkár évi jelentését, amelyből közöljük a következőket:

Az intézetben gondoskodott összesen 69 egyén; 26 szegény avg és 43 fiú. Nem szerint 9 férfi, 17 nő és 43 fiú. Ezek közül 64 róm. kath., 5

ev. ref. Elhalt 3 szegény; elbocsájtott 8 fiú, s egy a József intézetbe felvétetett.

Elelmezésre kiadatott egész évben 7190 kor. 31 fillér. Ebből egy személyre esik 104 kor. 40 fillér, egy óra 8 kor. 70 fill., *egy napra 29 fillér*. Ha pedig az összes kiadások vétetnek, abból egy személyre 243 kor. vagyis 121 frt 50 kr. esik.

Ruházatra kiadatott: lábbelire 1607 kor., ebből egy személyre 23 kor. esik.

Tankönyvekre kiadatott 53 kor., világításra 307 kor., tüzfára 1300 kor., adó-, illeték egyenérték, tüzbiztosításra 701 kor. 85 fill., szőlőmunkáltatásra 1702 korona. Személyzet illetményére 2160 kor.

Kamatok és értékpapir szelvényekből bevétetett: 9836 kor. Házbérakból 2347 kor., tagdíjakból 256 kor. Pártfogók adománya 810 kor. Szemrecsányi püspök ur adománya 500 kor., néhai Orley Lajos hagyománya 400 kor., bor árából befolyt 1717 kor., perselyekből 328 kor. Toffosztásból 111 kor., újjabb alapítványokból 1049 kor. Az egyleti alaptőke 1903. év végén 206,085 kor. 18 fillért tett.

A jelentést örvendetes tudomásul vették.

A számvizsgálók (dr. Molnár Imre, Bereczky Géza, dr. Schweiger Ede és Baróthy Sándor) a számadásokat megvizsgálták és rendben találták, s ennek alapján a közgyűlés dr. *Hoványi* Gyula pénztárnoknak a felmentvényt megadta.

Elnök bejelentette, hogy néhai *Andrényi* Lajos az egyesületnek 1000 koronát hagyományozott, amely összeg a napokban esedékesse válik.

A választmányi tagok felének megbízatása lejárt s a választás a következő eredménnyel ejtetett meg: *Andrássy* János, dr. *Bozóky* Alajos, *Ducacs* János, *Justh* Károly, *Sal* Ferencz, dr. *Schweiger* Ede, id. *Rimanóczy* Kálmán, dr. *Karsch* Lollion, *Eröss* Rezső, *Hoffmann* Henrik.

Elnök bejelentette egy szegény nő felvételét a menedékházba.

A közgyűlés az elnök éltetésével ért véget.

A hatalmas egyesület erőben gyarapodva, csendben, áldásosan működik tovább a krisztusi szeretet nevében.

UJDONSAGOK.

A püspök nevenapja.

Dr. *Szemrecsányi* Pál váradi püspöknek tegnap volt a nevenapja. Nem mondhatjuk, hogy tartotta vagy megülte nevenapját, mert nem barátja az efféléknek. Alig csalódunk, ha azt hisszük, hogy éppen az ünneplés kikerülése céljából utazott már szombaton Budapestre. Szerényen kitér az ünneplés elől s magába szállva tartja nevenapját.

Még csak néhány hónapja van Szent László egyházmegyéjének főpapi székén, s e rövid idő alatt már megnyerte magának az egyházmegye szeretetét s hódoló tisztelettel veszi körül az egész társadalom valláskülönbség nélkül.

Ha ő félrevonult is az ünneplés elől, egyházmegyéje, papjai, hivei és tisztelői és a szegények, árvák megszámlálhatatlan serege, kikkel nemes lelkének jóságát érzeteli, megemlékeznek róla és buzgó imában kéri az Urat, tartsa meg áldásos életét soká, legyen sokáig apostola a hitnek, oszlopa a hazaszeretetnek, angyala az egyházmegyének, istápolója a szegényeknek!

TAJEKOZTATO.

Jan. 31. Szigligeti társaság matinéja.
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetésüdjüket mielőbb kiegyenlítsék szíveskedjenek.

* A kereskedelmi iskola Rákóczy-ünnepélye. Vasárnap délelőtti szép számu közönség jelenlétében tartotta meg a felső kereskedelmi iskola Rákóczy-ünnepélyét a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. Az ünnepélyt az ifjúsági zenekar nyitotta meg a kereskedelmi iskola indulójával, a kiváló szerző **Várady Aladár** intézeti zenetanár személyes dirigálása mellett **Weisz Jenő**, **Stern Miklós**, **Braum Béla** és **Váczy István** a kurucz korra vonatkozó költemények elszavalásával működtek közre, köztük **Váczy István** ért el nagy hatást szép, színes előadásával. **Steiner Edgárnak** a kuruczkor költészetét méltató tanulmányát **Kis Pál** Zoltán olvasta fel. A szavatok közben a zenekar több ismertebb gyönyörű kurucz dalt adott elő s ugyancsak a zenekar fejezte be a szép sikerű hazafias ünnepséget a Rákóczy-indulóval.

* **Lengyel Zoltán** falragaszokon. A képviselőház egyik utóbbi ülésén **Lengyel Zoltán** országgyűlési képviselő nem engedelmességet az elnök intézkedéseinek, miért is a mentelmi bizottság megróvására ítélte **Lengyel Zoltánt**, olyképen, hogy a megróvást közlik a hivatalos lapban, azonkívül **Lengyel** választókerületében, Zilahon falragaszok útján hozzák a választók tudomására. Zilahról arról értesítenek bennünket, hogy a választók teljes odaadással és ragaszkodással vannak képviselőjük iránt, s a falragaszok kiragasztását, ha másként nem lehet, erőszakkal is megakadályozzák. — **Dr. Lengyel Zoltánt** a legutóbbi események alkalmából **Nagyváradról** hosszabb megleghangú levélben üdvözölték.

* A város mint alapító. Nagyvárad város a hírlapírók közérdekű működését méltányolván, 200 koronával belépett a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségébe. A város törvényhatósági bizottságának ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* Egy d. rék embere elhunyt. Ismét elköltözött az élők sorából egy közbecsülésben állott öregúr, aki életét becsületes munkával töltötte s hosszú ideig szolgálta a közügyet. **Erdélyi Károly** nyugalmazott káptalani uradalmi felügyelő életének 61. évében tegnap **Nagy-Ürögdön** meghalt. Az elhunyt derék férfiú hosszú évekig szolgálta a káptalani uradalmat; élénk részt vett a társadalmi mozgalmakban s a közélet minden hasznos mozzanatában. Evekkel ezelőtt egészsége gyengült, mire családjával **Nagy-Ürögdő** birtokára vonult vissza. Halálát neje és gyermekein kívül testvére **Erdélyi Sándor** volt igazságügyi miniszter és nagyszamu rokonok gyászolják. Hült tetemeit **Nagyváradra** szállítják s a temetés és gyászmise holnap, szerdán délelőtti 10 órakor lesz a Szent László templomban. — A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Ozveggy **Erdélyi Károlyné** szül. **Beliczay** Iona, úgy a maga, mint fia **Endre**, valamint testvére **Erdélyi Sándor** valóságos belső titkos

tanácsos s neje **Halászi Jolán** s gyermekeik: **Sándor** és neje **Wilecz Erna** gyermekeikkel; **Magda**, özv. **Paiffy Elemérné** gyermekeivel; **Zsuzsanna** és **Iona**; özv. **Erdélyi Endréné** szül. **Nagy Ida** sógori és számos rokonok nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatja hőszenyestett férjé, illetve atyja, testvére, nagybátyjuk és sógoruk **Erdélyi Károly** nagyváradi I. sz. káptalani uradalmi nyug. felügyelőnek folyó hó 25-én, d. e. 9 órakor életének 61-ik, boldog házasságának 33-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai a róm. kath. egyház szertartása szerint f. hó 27-én, d. e. 10 órakor fognak az újvárosi Szt. László templomban megtartandó egésztestelő szentmise után az ősi sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Mely végzettségétélre az elhunytak rokonai, barátai és minden emberbarát, ezennel tisztelettel meghívotnak. Kelt **Nagy-Ürögd**, tanya, 1904 január 25. Béke hamvairal!

* **Nagyvárad** színház. A gyulai újvárosi olvasókör február első felében nagyobb szabásu hangversenyt rendez, amelyen a nagyváradi színház tagjai közül is többen közreműködnek. Így **Haller Irma**, **Szalmáry Arpád** és **Horváth Kálmán** lépnek fel a gyulai közönség előtt.

* A munkaszüneti törvényt áthágó pékek. Elmúlt éjszaka a szolgálatot teljesítő **Kemény Ignác** rendőrbiztos az egyik helybeli pékiparos felhívására szemlét tartott a pékműhelyekben ellenőrzés céljából, vajjon betartják-e a pékek a öles vasárnapi munkaszünetet. Ugy látszik, hogy helyén való volt a szemle, mert **Kemény** 8 helyen talált dolgozó munkásokat. Az illető pékiparosok ellen a munkaszüneti törvény áthágása miatt eljárást tett folyamatba a rendőrség.

* **Öngyilkos malomigazgató**. E czimen vasárnapi számunkban megemlékeztünk **Kepes Odón** volt malomigazgató, majd sógora **Steiner M. Albert** kereskedelmi irodája vezetőjének öngyilkosságáról. **Kepes** a közkórházba szállították, átlőtt mellél, hol gondos kezelésben részesítették. Mindez azonban nem segített, mert a golyó a tüdőbe hatolt be s azt szétrocsolta. **Kepes** tegnap hajnalban meghalt. Tegnap délután 2 órakor mezt végbe a temetése sógora **Steiner M. Albert** **Pavel-utcai** lakásáról.

* **Halálozások**. Részvétellel értesülünk, hogy özv. **Jónás Ferencczéné** szül. **Csiszár Terézia** volt ecsetgyárosné, élete 67. évében hosszas szenvedés után tegnap elhunyt. Temetése holnap, szerdán délelőtti 10 órakor lesz a **Nagy-Körözs-utca** 707. sz. háztól. — Egy ártatlan kis nyugalt, **Lőrinczy Gyula** tb. rendőralapítvány 8 éves kis leánykáját: **Irmuskát** ragadta el szerető szülei és testvérekéi karjai között a halál. Temetése ma, kedden délután fél 3 órakor lesz az **Uri-utcai** gyászházától. Béke poraikra!

* **Hősködő huszár**. Elmúlt éjszaka a kert-utcai **Diana-fürdő** előtt **4 Vilmos-huszár** egy faczér cselédleánnyal fölötté nagy kurjongást csapott. Mikor azután **Balogh Mihály** rendőr esendire intette a garázda társaságot, **Szabó Miklós** 1-es századbeli huszár kardot rántott s többször a rendőr fejére ütött. A rendőrség intézkedett, hogy a garázda huszárok megöngtessenek, a cselédet pedig nyomban lezárták s illetőségi helyére fogják toloncolni.

* **A betörések tettesei elfogva**. Az utóbbi időben oly tömegesen előfordult és a lapokban állandó rovatot alkotó különféle apró betörések és vásári tolvajlások tettesei közül a nyomozást teljesítő **Bött György** rendőr ellenőr tegnap elfogta **Mocza János** nagylétai születésű

csavargót, aki a rendőri nyomozat elől a **bihar-megyei kórházba** menekült s ott mint beteg felvettette magát. **Mocza** társaival **Fofi János** **tasádfői**, **Dudás Kozma** **perlesi** és **Hegedüs Pál** **hosszuligeti** csavargókkal operált. A jól szervezett tolvaj-szövetkezetnek a **Kálmán-féle** szeszgyárban volt nemcsak állandó bűvő helye, hanem egyszersmind raktára is; s a lopott holmikát rendszerint a gyár béresének adogatták el. Különös előszeretettel díszmálták meg a **zöldfa-utcai** kereskedők kiakasztott holmijait, ezenfelül a felügyelet nélkül hagyott falusi szekereket. A sok lopott holmit befoglalta a rendőrség, **Mocza**t pedig lezárták. A társai megszöktek a büntetés elől, de csak rövid időre, mert kézrekerítésök iránt intézkedett a rendőrség.

* **Pedagógiai csokoládé**. Egyik előkelő s fölötté lelkiismeretes tanítónő kinézett az utcára. Fujt a szél, tánczolt a tányér a borbélyműhelyek előtt, szóval csuf hideg idő volt, a milyen így januárban szokta az iskolalátogató tankötelesek számát a minimumra leszállítani, akárcsak az obstrukció a bakák számot. Szomorú dolog, a melyen nem segít a pedagógia, a bölcs pedagógia, a mindentudó pedagógia sem!

De nini!

Egyszerre abban maradt a pedagógia; az utczán megjelent egy öklömnyi gyerek s arezálan meglepedettséggel — szivarozott! Valóságos barna szivart szítt, amely a szájába is alig fért bele. De azért szitta és fujt a füstöt pogányul, akár a köhögő belényesi viczinális.

A tanítónőben felforr a pedagógia. Hát erre oktatjuk mi a haszontalan nebulókat egy éven át? Ezért kinlódunk nyomoruságos viskókban, nyomoruságos fizetés mellett? Így tönkre csufítani az egész pedagógiát! Megállj csak te betyár!

Kalapot, köpenyt vett és sietett a legényke után.

— Megállj csak, te kis gézengúz!

A gyerek nagy szemeket meresztett a haragos néniére.

— Add ide azt a szivart, de rögtön, nehogy a hajadba kapaszkodjam!

A gyerek szeméből két nagy könnyesepp gördült ki s remegve nyujtotta oda a szivart.

— Pedig olyan jó... két krajczár...

A haragos néni arca egyszerre elpirult, mosolygott, aztán félig boszankodva sarkon fordult s ott hagyott szivart, gyereket.

Mert hát a szivar (a pedagógia elveinek megfelelőleg) csokoládéből készült.

* **Két lopás**. **Erdély Sándor** földműves zsebéből a **lóva-árer** a **Nagy László** cigány néhány koronát tartalmazó pénzerszényét kilepta. Tetten ért tolvaj lezáratott. **Kocze** **Izszály** szekeréről a **Nagyvásár-téren** egy gubát s azon kívül egy lóporótényt és serétet tartalmazó csomagot valaki lelopott. A rendőrség a tetteseket nyomozza.

* **Kovács L. és Társa** cég lapunk mai számában közölte működésére tisztelettel hívjuk fel olvasóink szíves figyelmét. — Egyszeri próba vásárlás elegendő arra, hogy ezen üzlet pontos kiszolgálásáról, áru jó minőségéről, valamint az árak rendkívüli olcsóságairól bárki meggyőződést szerezzen.

IRODALOM.

Szülei ház meg az iskola.

Tudjuk, hogy a gyermeknek, mikor már megtanult beszélni, két otthona van: az óvoda, majd hat éves korától az iskola, s a szülei ház.

A nevelés sikere pedig e két otthon harmonikus működéséről függ. Azért igen helyes a szülei ház és az iskola közötti viszonyt minél behatóbban tárgyalni különösen a szülők iránti tekintetből, mert bizony a szülők nagy része szívesen nyujta a legdicsőzet a tanítói karnak a nevelés munkájában, de nem tudja mi módon. Erre vonatkozólag legközelebb egy rendki-

vül tanulságos könyvecske jelenik meg fenti címmel a nagyvárad községi iskolai tanítótestületnek egyik derék, képzett tagjától, **Bodnár Jánostól**, ki hangyaszorgalommal gyűjtötte össze értékes tapasztalatait, melyeket most a szülőkkel is közölni fog.

A hasznos könyvecskére, melynek ára csak **egy korona** lesz, most bocsátotta ki az érdemes szerző az előfizetési felhívást. Ajánljuk a kis művet a szülők figyelmébe.

Felolvasó ülés a Szigligeti-Társaságban. A Szigligeti-Társaság a hó végén január hó 31-én d. e 11 órakor a kir. kath. jogakadémia dísztermében **L. Kovács Mariska** urhölgy, **Nagy Márton** és **Dr. Várnai Ferencz** társrendes tagok közreműködésével **felolvasó-ülést** tart, melyre most bocsátották ki a meghívókat.

SZINHÁZ.

Frizzó (Fregoli) a világhírű átváltozó művész ma kezdi meg a Szigligeti-színházban vendégszereplését. A művész már megérkezett s ma reggel 8 órától már az egész színpadot lefoglalta az ő segédszemélyzete, kik a Frizzó diszleteit állítják fel. A Frizzó-esték mind bérletszűnetben lesznek s így az igazgatóság felkéri a t. bérlelőket, hogy jegyeik kiváltása iránt minél előbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a vidéki megkereséseknek is eleget lehessen tenni. — A mai est páros bérletszűnetben megy.

A holnapi Frizzó-estére már ma, d. u. 3 órától lehet előre váltani.

MULATSAG.

Farsangi Naptár.

Január 30. Kiskereskedők táncszestélye a Kereskedelmi csarnokban.
Február 6. Helyőrségi bál.
Február 6. Postatisztek és szolgák bálja a Zöldfában.
Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Február 10. Kath. Kor. bálja.

A református bál.

Vasárnap este zajlott le a nagyvárad i. ev. ref. egyházközség bálja a Fekete Sasban. A bál igen szépen sikerült s tekintélyes összeget eredményezett az egyháznak. A bálon nagy közönség jelent meg, mely a legkedélyesebb hangulatban mulatott a kora reggeli órákig.

Bál Pecze-Szöllősn.

A Pecze-Szöllősi Olvasó-Egylet vasárnap este szép sikerű reggelig tartó táncmulatságot rendezett a Jégpince helyiségében, melyen jelen voltak:

Asszonyok: Szabó Jánosné, Szidor Mihályné, Béres Istvánné, Szidi Györgyné, Réz Bertalané Roskovic Béláné, Pécsi Alajosné, Polman Frigyesné, ifj. Szlafkay Mihályné, Bogdándi Gusztávné, Stettner Lászlóné, özv. Stettner Antalné, Csallár Ferenczné, Nagy Ferenczné, özv. Schmidt Józsefné, Medgyesi Károlyné, Dámics Ferenczné, Várad Lászlóné, Rein Izraelné, Jéger Józsefné, Szilágyi Mihályné, Paizs Péterné, Paizs Károlyné, Miskolczy Györgyné, Rácz Mihályné, Papp Tivadarné, Kiss Antalné, Kiss Józsefné, Krapp Jánosné, Bakter Péterné, Veress Péterné, Peér Józsefné, Fehér Sándorné, Pöze Istvánné, Lórer cz Ferenczné.

Lányok: Szabó Margit, Ercsey Zsorzsin, Béres Irma, Béres Proszka, Szador Teruska, Zettel Málka, Stettner Teruska, Magyar Rózsika, Tóth Mariska, Pécsi Emma, Pécsi Ella, Dámics Viktória, Farkas Mariska, Solyom Mar-

git, Kiss Irénke, Paizs Erzsike, Schmidt Erzsike, Rein Regina, Szabó Teruska, Vánkos Mariska, Papp nővérek, Krupp nővérek, Huvó nővérek, Fazekas nővérek, Rácz Jolán, Paizs Mariska, Miskolczy Erzsike, Kötting nővérek, Gudász Ninuska, Veres Mariska, Bagosi Erzsike, Szabó Erzsike, Póka Erzsike, Kropp Erzsike, Jéger Katicza.

Posta- és távirda-áltisztek és szolgák bálja. A nagyvárad i. kir. posta és távirda-áltisztek és szolgák örvegeiket, árváikat segítő és temetkezési egyesület javára szombaton, 1904. évi február 6-án a »Zöldfa«-szálloda nagytermében zártkörű jótékonycélu táncvigalmat rendeznek. Belépési-díj: személyenként 2 korona; családjegy 3 személyre 3 korona. Kezdődik este 8 órakor. Jegyek a helybeli posta- és távirdahivataloknál, a lerélhordóknál és este a pénztárnál kaphatók. Ezen meghívó másra át nem ruházható és kívánatra előmuntandó. Felülfizetések közönnettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Schöpllin Agost kir. tanácsos, posta- és távirda-igazgató Rutter Emil posta- és távirda-tanácsos Földessy Károly posta- és távirda-felügyelő Rendező-bizottsági elnök: Krammer Károly posta- és távirda-főtiszt. Főrendező: Debreczeni Imre pt. felügyelő, Gólya Béla pt. főtiszt, Daday József pt. számellenőr, Glodiák Agoston pt. s. ellenőr, Labancz Mihály pt. segéd-tiszt, Novák György pt. segéd-tiszt, Kádár Simon pt. segéd-tiszt. Rendező bizottság: Kuczai Sándor elnök, Baán László alelnök, Farkas Lajos alelnök, Farkas Imre pénztáros, Grepli Ferencz Nyilas Károly, Spák János, Bancsik Bálint ellenőrök.

EGYESÜLETEK.

Iparos ifjak közgyűlése.

A nagyvárad i. ipartestület ifjuságának önképző egylete vasárnap este tartotta meg közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés első tárgya volt a választmány évi jelentésének felolvasása. A terjedelmes jelentés melyet **Katona Mihály** jegyző szerkesztett körültekintéssel, felölelte az egylet múlt évi működésének minden mozzanatát. Majd a pénztári könyvtárnoki jelentés felolvasása, a jövő évi költségvetés megállapítása után a tisztajuttás következett.

Major Ferencz korelnök indítványára ismét **Pintér Tamás** választatott meg elnöknek. Alelnökök lettek: I. alelnök **Nagy János**, II. alelnök **Kalla István**, jegyző: **Katona Mihály**, főpénztáros: **Diósy Soma**, pénztáros: ifj. **Rottensleiner Lajos**, ellenőr **Uváry Gyula**, I. könyvtáros **Diósy Mihály**, II. könyvtáros **Klein Sámson**, I. gazda **Nagy Imre**, II. gazda **Rimóczy József**. Majd megalakították a választmányt. A közgyűlés a jegyző által beterjesztett alapszabálymódosító tervezetet az idő előrehaladottságára való tekintettel 14 nap múlva tartandó rendkívüli közgyűléshez áttenni határozta. Több apróbb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Igazságszolgáltatás.

Versengő családok.

Két hegyköznylakú familia nemzedékről nemzedékre szóló egymás iránti gyűlölete termette azt a véres verekedést, mely miatt most három legény, a három Juhász testvér áll a büntető törvényszék előtt.

A múlt nyár augusztusának egy estéjén **Finta Károly** és **Sándor** együtt ballagtak haza felé, mikor a három Juhász fiu kaszákkal, villákkal támadt rájuk s oly irtó verekedést kezdtek, hogy **Finta Károly** halva maradt a tarlón, Sándort pedig súlyos sebeivel eszméletlenül vitték haza.

E miatt a büntett miatt állott tegnap a három Juhász testvér a törvényszék esküdt bírósága előtt.

Mindháromjukra a szándékos emberölés és a súlyos testi sértés vádja nehezedik s a vád igazolására mintegy husz tanu van beidézve s így a bűnpör tárgyalása ma estig is elhúzódik.

A tegnapi tárgyalás, melyen **Milye Gyula** táblabíró előkötött s a vádat **Vámossy Mihály**, a védelmet pedig **Krippka Henrik dr.**, **Dénes Sándor dr.** és **Thury Kálmán dr.** képviselték, a vádlottak és az orvosszakértők kihallgatásával feltelt el s a tacukihallgatások és pörbeszéd után ítélet ma estére várható.

NYILTÉR.

Hatóságilag engedélyezett

végeladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Bémer-téri fióközletemet** feloszlatom s ennélfogva a raktáron lévő **férfi divat-, díszmü- és játék árukat** mélyen leszállított áron (beszerzési áron alul)

teljesen kiárusítom.

LEIPNIK MIHÁLY,

uridivat nagyáruháza

Nagyvárad, Bémer-tér.

Telefon 362.

449

Az üzlethelyiség berendezéssel együtt kiadó.

Arany órák

chronomètre és ütőszervezette fél árban

már 120 koronától, valamint mindenemű ékszer a legolcsóbban

kapható:

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409

TAVIRATOK.

Az ülés vége.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, jan. 25. (Saj. tud. táv.) **Molnár János** beszéde után **Bedőházy** és **Zboray** beszéltek a javaslatok ellen. **Zboray** az ülést kibeszélte.

A politikai helyzet.

Budapest, jan. 25. (Saj. tud. táv.) **Tisza István** gróf Bécsből vár intézkedést a legközelebbi teendőkre vonatkozólag.

A bécsi lapok írják, hogy a korona és környezete nincs megalégedve Tisza István gróf szereplésével. Többet vártak tőle s az ujonczozás elhalasztása lehetlenné teszi helyzetét s Tisza elejtése küszöbön áll.

Tisza István gróf utolsó eszköze a házszabályrevízió s ha elsejéig letárgyalnák a javaslatokat, a delegációt összehívják.

Budapest, jan. 25. (Saj. tud. táv.) Tisza a néppárt leszerelésére vonatkozólag alkudozásokat folytat Zichy Nándor gróffal. Zichy hajlandó a békére, de Rakovszkyék biztosítékok nélkül nem hajlandók leszerelni.

Budapest, jan. 25. (Saj. tud. táv.) A delegációk február elsején megkezdik tárgyalásait s a tárgyalások folyama alatt a képviselőház szünetel.

Budapest, jan. 25. (Saj. tud. táv.) *AMagyarország* »Utolsó kártyák« czimen Tisza István tarthatatlan helyzetéről ír vezércikket. E cikk kifejti, hogy Tisza utolsó fegyvere a házszabály revízió, az új választás, s miha ehhez Bécsből remél támogatást. Egyetlen bizalma Goluchovszky és Pitreich politiko szövetsége.

Héderváry szereplése.

Budapest, jan. 25. (Saj. tud. táv.) A Neue Freie Presse interjuvot közöl Héderváry gróftól. E cikk elmondja, hogy Héderváry legközelebbi kihallgatásán csak újévi üdvözlését tolmácsolta a királynál s azt jelentette, hogy pár hétre Egyiptomba szándékozik utazni. Közben azonban fia, aki Prágában önkéntes, megbetegedett s e miatt letett egyiptomi utjáról s pár hétre csak Korfuba utazik. Ez utját is elhalasztja, mert a politikai helyzet úgy változott, hogy esetleg reá is szükség lehet. Azonban, ha a delegáció elsején megkezdik tárgyalását, Korfuba utazik s ha lényeges fordulat következne, két nap alatt haza utazhat.

Czobor Béla temetése.

Budapest, jan. 25. (Saját tud. táv.) Czobor Bélát, az elhunyt kiváló tudóst és egyetemi tanárt, kinek haláláról vasárnapi számukban már hírt adtunk, tegnap helyezték nagy részvétellel örök nyugalomra. A Lendvay-utcai gyászaházban virágoktól borított ravatalon feküdt tegnap óta a kiváló tudós. Az akadémia, a tudomány egyetem, a nemzeti muzeum gyászlobogót tűzött ki s koszorút helyezt az elhunyt ravatalára.

A temetés d. u. négy órakor kezdődött ott volt *Széchenyi* Béla gr. A nemzeti muzeum, az akadémia, a tudomány egyetem bölcséleti és hittudományi kara testületileg.

A temetési szertartást *Stiberg Vincze* apát-plébános végezte fényes segédlettel. Az elhunyt tudóst a kerepesi-uti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Elhunyt képviselő.

Budapest, jan. 25. (Saját tud. táv.) *Molnár* Jozsiás a csikszeredai kerület orsz. gyűlé-i képviselője meghalt. A képviselőház táviratilag fejezte ki részvételt az elhunyt képviselő családjá iránt.

Az orosz-japán viszály.

London, janár 25. Diplomáciai körökben biznak abban, hogy sikerülni fog a háborut Japán és Oroszország között elkerülni. Landsdowne szerdán a diplomáciai kar fogadásakor nagy bizalommal nyilatkozott a béke fentartásáról.

A kereskedő körökben nagy az aggodalom és nem tartják a háborut kizártnak.

KÖZGAZDASÁG.

Asz ált. takarékpénztár közgyűlése. Az *Allalános Takarékpénztár Részvénytársaság* folyó hó 27-én délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlést Szent László-tér, Kovács-ház emeletén levő üzlethelyiségében.

A Leszámitoló bank közgyűlése. A Leszámitoló és jelzálogbank részvénytársaság f. hó 24-én vasárnap délelőtt tartotta meg V. évi közgyűlést a nagyszámban megjelent részvényesek élénk érdeklődése mellett. Megjelentek: Guttman József, Ováry Sándor, Deutsch Hermann, Blau Sámuel, ifj. Ullmann Izidor, Moskovits Miksa igazgatók, Dr. Dési Géza, Keszthelyi Zoltán, Egri Dezső, Nagy György, Sztaril Ferencz, Frankl Zsigmond, Földmann Izidor, Neuman Gábor, Márkus Bernát, Munk Gábor, Weisz József, Wallerstein Dániel, Bárány Jónás, Dr. Popper Akos, Dr. Friedländer Sámuel, Kálmán Sándor, Grünberger Izso, Kaufman Márton, Sternberg Lázár, Milibák József, Nozák Rudolf, Karger Sándor, Fischer Sámuel, Reich Sándor, Sternberg Mór, Reichard D. L. Ifj. Popper József stb.

Guttman József elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére felkéri Dr. Friedländer Sámuel, annak hitelesítésére pedig Egri Rezsőt és Nagy Györgyöt. A közgyűlés az igazgatóság jelentését és az évi mérleget, melyet Moskovits Miksa vezérigazgató terjesztett elő, elfogadja és új igazgatósági tagul Keszthelyi Zoltánt, Biharvármegye főjegyzőjét egyhangulag megválasztja. Dr. Miskolczi Ferencnek a felügyelő bizottság volt elnökének jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Felügyelőktől megválasztottak, Komlóssy József, Dr. Mayer László és Sonnenfeld Adolf volt felügyelők.

Az igazgató tanács kisorsolt tagjai helyébe megválasztották. Székely Sándor megyei főmérnök, dr. Várad Odön, ifj. Popper József dr. Székely Adolf, Sternberg Lázár, Széles Lajos, Bencsik Sándor kaptalani erdész, Weiman Béla, dr. Berger Ignác, Sztaril Ferencz, Wallerstein Dániel, dr. Bartha János, Rothbart Bernát részvényeseket.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Értéktőzsdé

Budapest, jan. 25.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, jan. 25.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. jan. 25-án.	
Magyar aranyjárdék 4	119.—
Magyar koronajárdék	99.10
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/10	91.80
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	98.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	98.50

Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	2000.0
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.85
Osztrák járadék papirban	28.470
Osztrák járadék papirban	90.500
Osztrák járadék aranyban	55.9
Osztrák korona	08.671
Osztrák államsorsjegyek	05.271
Osztrák magyar bank részvény	39.211
Magyar hitelbankrészvény	50.—0
Osztrák hitelintézet részvény	55.7
Párisi vista	91.177
29 frankos arany (Napoleon'dor)	67.561
Németbirodalmi márka	17.9
Londoni vista	2.208
20 márkás arany	6.923

SZERKESZTOI POSTA.

G. J. Rézbánya. Megkaptuk b. sorait is, még becsesebb könyveit is, amelyeket igen szívesen fogunk ismertetni, de egy kis türelmet kérünk. Üdvözlét!

A szerkesztőjét feloldja:

Dr. VUCSKICS GYULA.

2421—1903. T. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajthatónak *Neuman Pepi és társai* végrehajtást szenvedők elleni 6 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyváradi kir. törvényszék (a belényesi kir. járásbíró) területén levő Belényesen fekvő a belényesi 381. sz. tjkvben A + 522. hrsz. a. foglalt ház és beltelekre 800 koronában; az A + 3. rsz. alatt foglalt közös legelő illetőségre 24 fillérben és az A + 4. rsz. a. foglalt közös erdő illetőségre 80 kor. 64 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az *1904. évi február hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor* a kir. járásbíró telek-könyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 80 koronát, 3 fillért, és 8 korona 06 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerményt átszolgáltatni.

Kelt Belényes, 1903. évi december hó 28. napján.

A belényesi kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság.

Lukács Lajos,

611

kir. aljárásbíró.

Hirdetmény.

A „Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság”

(*Kossuth Lajos-utca 10. sz.*) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt. Értékpapírok, ékszerék és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

225

Az igazgatóság.

Belépési felhívás!

A »Nagyváradai Hitelbank takaré- és segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat a »Nagyváradai Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik. Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér — beiratási díj üzletrészenként, egy- és mindenkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt igénybevevő tagoknak olcsó kamat mellett — jótálló nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon át, vásár- és ünnepnapokon d. e. 9—10 óráig eszközölhető a »Nagyváradai Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

Nagyváradai Hitelbank
takaré- és segélyszövetkezet
igazgatósága.

502

Legfinomabb *puszta-fancsikai, pécsi* és „Hungária“

T E A - V A J,

valamint kitünő gazdasági *főző-vaj*.

KUGLER GERBEAUD összes gyártmányainak egyedüli raktára.

Francia és magyar pezsgők; különleges csemege-borok.

== Világhírű vásártelki mórso. ==

Mindennemű gazdasági és házi cikkek.

M i n d e n n e m ű á s v á n y - é s g y ó g y v i z e k.

Kádár János,

fűszer, csemege- bor- és déligyümölcs üzlete.
Bémer-tér.

Még egy pár napig tart

az eladás a volt Andriska-féle üzletben (volt Kunz József és Tsa helyiségben), most már minden árban eladjuk a raktárt.

1 méter csipke	— — — — —	2 fillértől feljebb.
1 „ aljzsinór	— — — — —	1 „ „
1 matring selyem	— — — — —	2 „ „

és a többi cikkek hasonló árban.

Tisztelettel

Kovács L. és Társa

Az előre haladt idény miatt

kiváló minőségű női divat-, pipere- és blous-ujdonságok ugy-szintén

izléses és finom gyermek-ruhák

teljesen leszállított árban

adatnak el

Mezey Sándor

női divat- és gyermek-ruha-
raktárában
Nagyvárad, Szent László-tér.

A farsangi idényre

urak részére

frakk-ingek, keztyűk, czilinderek, angol kalapok

s mindennemű pipere-cikkek

legjobb minőségben a lehető legméltányosabb áron kapható

Mezey Sándor

angol- és francia uri divat
raktárában
Nagyvárad, Szent László-tér.